Kulmispuudega õpilaste klass

Ainekava: Vene keel ja kirjandus

2.3. Vene keel

2.3.1. Vene keele õppe- ja kasvatuseesmärgid

Vene keele õpetusega taotletakse, et õpilane:

1) tajub keeleoskust teadmiste omandamise alusena ja oma identiteedi olulise osana;

2) omandab põhiteadmised keelest ning oskab neid igapäevaelus ja õppetöös kasutada, järgides vene kirjakeele norme;

3) oskab oma arvamusi põhjendada ning suuliste ja kirjalike tekstide alusel iseseisvalt järeldusi teha;

4) mõistab keele tähtsust eneseväljendus- ja suhtlusvahendina, arendab keeleoskust, arvestades suhtlusolukorda ja -eesmärki;

5) loeb ja kuulab mõtestatult eri tüüpi tekste ning koostab neid suuliselt ja kirjalikult;

6) kasutab oma kirjakeeleoskuse täiendamiseks sõna- ja käsiraamatuid ning internetiallikaid;

7) õpib asjakohaselt kasutama erinevaid suhtluskanaleid, arendab oskust leida, kriitiliselt hinnata ning sihipäraselt kasutada meedias ja internetis pakutavat teavet;

8) mõistab vene keele olulisust vene kultuuri kandja ja suhtlusvahendina ning suhtub lugupidavalt teiste rahvaste keelde ja kultuuri.

2.3.2. Vene keele õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Vene keele hea valdamine on eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes vene õppekeelega koolis. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt põhikooliõpilaste emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi. Ainevaldkonna õppeained toetavad ka õpilaste identiteedi ja enesehinnangu kujunemist ning kultuurilist ja sotsiaalset arengut.

1.– 8. klassini on vene keel õppeaine, milles arendatakse nelja keelelist osaoskust (kõnelemine, kuulamine, lugemine, kirjutamine) ning õigekeelsust nii teabe- ja tarbetekstide kui ka kirjandustekstide lugemise, arutlemise ja kirjutamise kaudu; kujundatakse algteadmisi foneetikast, ortoeepiast,

ortograafiast, leksikoloogiast, fraseoloogiast, morfeemikast, grammatikast.
I kooliastmes on vene keele õpe peamiselt 27 praktiline. Õpilased omandavad algteadmised keelest ja kirjandusest, õpivad õigesti kõnelema, lugema, kirjutama ja tähelepanelikult kuulama, arendatakse õpilaste tähelepanuvõimet ja lugemishuvi.

Alates 9. klassist on vene keel ja kirjandus eri õppeained, mida seovad tekstikeskne käsitlusviis ning keeleliste osaoskuste arendamine. Kirjandusõpetuses taotletakse eeskätt õpilaste kirjandushuvi ja lugejavõimete kujunemist ning kõlbelis-emotsionaalset arengut kirjandusteoste lugemise ja mõtestamise kaudu, kuid vaadeldakse ka ilukirjanduskeele eripära ning arendatakse õpilaste suulist ja kirjalikku väljendusoskust.

II kooliastmes laienevad õpilaste teadmised foneetikast, ortoeepiast, leksikoloogiast, fraseoloogiast, morfeemikast, morfoloogiast ja süntaksist ning arendatakse õigekirja- ja inetrpunktsioonioskusi. Tekstianalüüs näeb ette teksti ülesehituse vaatlust, peaidee sõnastamist, kõnetüübi ja -stiili määramist, tekstis kasutatud kujundlike väljendus- ja sidusvahendite väljaselgitamist. Ortograafiaga tegeldakse tekstipõhiselt. Õpilastel kujuneb teadlik suhtumine enda ja teiste kõnesse, oskus olukorrale vastavalt suhelda. Lugemisel ja kirjutamisel on tähelepanu võõraste tekstide mõistmisel ning oma tekstide loomisel. Oluline on kuulatava teksti mõistmine. Tähelepanu pööratakse ka neutraalsete ja väljendusrikaste keelevahendite kasutamise oskuse kujundamisele.

III kooliastmes (9.–11. klass) jõuab lõpule foneetika, ortoeepia, morfoloogia ja ortograafia õppimine ning töötatakse süstemaatiliselt süntaksi ja interpunktsiooniga. Omandatakse alusteadmised tekstist kui keele- ja kõneüksusest, teksti struktuuri eripärast, teksti loomisest ja mõistmisest ning eri tüüpi tekstide seostest. Täiustatakse kõiki kõneoskuse liike ning taotletakse kommunikatiivset kompetentsust kõnetegevuse põhilistes valdkondades. Põhitähelepanu pööratakse mitmesuguste kõnevormide arendamisele konkreetsetes situatsioonides, oskusele kasutada eneseväljenduseks vastavalt olukorrale keele kõigi tasandite vahendeid. Õpilased õpivad aru saama erinevatest tekstidest, neid analüüsima ja looma. Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal töös tekstiga: teksti mõistmine, interpretatsioon, žanrilt ja stiililt erinevate tekstide loomine. Õppesisu valib aineõpetaja arvestusega, et kooliastmeti osaoskuste kaupa kirjeldatud õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainealased pädevused on saavutatavad.

2.3.3. Vene keele õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes 4. klassi lõpetaja:

1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid;

2) oskab kirjeldada eset, olendit ja olukorda;

3) oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähiümbruses toimuvast;

4) loeb tekste selgelt, mõtestatult, ilmekalt, vigadeta ja õige intonatsiooniga ning arvestades vene kirjakeele häältdusnorme;

5) jutustab teksti ümber detailselt või lühidalt lihtsa plaani järgi, küsimustele vastates ja märksõnadele toetudes;

6) oskab määrata kuuldud teksti teemat ja põhiideed;

7) loeb iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;

8) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;

9) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme;

10) koostab ning kirjutab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;

11) saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist;

12) suudab leida asjakohast teavet erinevatest allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid.

1. klass – 315 tundi	**2. klass – 315 tundi**	**3. klass – 315 tundi**	**4. klass – 315 tundi**

Vene keele **õpitulemused** **Kuulamine**: 1) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;	**Vene keele õpitulemused** **Kuulamine**: 1) oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe; 3) määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses	**Vene keele õpitulemused** **Kuulamine**: 1) liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklaused) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlaused) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi; 2) eristab kõnevorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);	**Vene keele õpitulemused** **Kuulamine**: 1) eristab stiililt ja žanrilt erinevaid suulisi tekste; 2) määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid.
Suuline kõne:	**Suuline kõne:**	**Suuline kõne:**	**Suuline kõne:**

1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) teab peast vene tähestikku;	1) hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 2) teab peast vene tähestikku; 3) arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta;	1) seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil; 2) koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja ka arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil; 3) loeb peast luuletekste.	1) seletab sõna tähendust iseseisvalt ja sõnastike abil; 2) koostab lihtsaid jutustavaid, kirjeldavaid ja ka arutlevaid tekste küsimuste, märksõnade ning lihtsa plaani abil; 3) jutustab ümber eri stiilis ja žanris tekste; 4) loeb peast luule- ja proosatekste.
<u>Lugemine:</u> 1) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid.	**<u>Lugemine:</u>** 1) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;	**<u>Lugemine:</u>** 1)loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt; 2) täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid;	**<u>Lugemine:</u>** 1) loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt; 2) loeb iseseisvalt eri žanris tekste ning saab neist aru; 3) kasutab sihipäraselt raamatu tiitellehte ja viiteaparatuuri; 4) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid paberilt ning arvutist; 5) teab nimetada lastekirjanikke.

Kirjutamine: 1) kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti;	**Kirjutamine:** 1) kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti;	**Kirjutamine:** 1) kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning	**Kirjutamine:** 1) kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi;

		vormistab selle korrektselt; 2) vormistab grammatikaülesanded õigesti;	2) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste ning vormistab need korrektselt; 3) oskab oma kirjalikke töid parandada.

Õppesisu	**Õppesisu**	**Õppesisu**	**Õppesisu**
Üldinfo vene keele kohta. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 200 tundi Ettevalmistav periood Suuline kõne. Kirjalik kõne. Lause, lausepakkumisi. Sõna, sõna jagamine silpideks, rõhk sõnas. Heli, täishäälikud ja kaashäälikud. Kirjutamisel istumise reeglid, vihiku asend, pliiatsi hoidmine. Pealkiri ja õigekiri kirjaelemendid. Täishäälikud: А, О, У, Э, И, Ы. Tähed on suur- ja väiketähed. Põhiperiood Vokaalhelid ja tähed: Е, Ё, Ю, Я. Kõik kaashäälikud ja	Üldinfo vene keele kohta. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 100 tundi Suuline kõne. Kirjalik kõne. Lause, lauseskeem. Sõna, sõna jagamine silpideks, Suuline kõne. Heli, täishäälikud ja kaashäälikud. Vokaalhelid ja tähed: Е, Ё, Ю, Я. Kõik kaashäälikud ja tähed. Pehmed ja kõvad kaashäälikud. Häälised ja hääletud kaashäälikud. Pehmed ja kõvad märgid. Silpide, sõnade, lausete kopeerimise reeglid. Kõrva järgi kirjutamise reeglid. Leksikoloogia. Süntaks. 50 tundi Pakkumine. Lause süntaksi põhiühikuna ja miinimumina	Üldine teave vene keele kohta. 10 tundi Keele roll inimese elus. Keel kui peamine suhtlusvahend. Süntaks. 75 tundi Pakkumine. Lause süntaksi põhiühikuna ja minimaalse suhtlusühikuna. Lausepõhijooned. Lausepeamised liikmed. Lause grammatiline alus. Ebatavalised ja levinud laused.. Tekst. 60 tundi Tekst kui suhtlusüksus. Teksti sidusus. Teksti pealkiri, põhiidee, konspekt. Lõik. Kirjandusliku lugemise teoste teemad. Minu perekond. Mina ja mu perekond. Kui sul sõpra pole, siis otsi teda, aga kui leiad, siis hoolitse tema eest. Õppimine on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest ulmeni. Heast, mis võidab kurja, ususest ja õiglusest. Nii naljaga kui tõsiselt.	Üldine teave vene keele kohta. 2 tundi Keel kui peamine suhtlusvahend. Sõnastik kui viitetüüp kirjandust. Sissejuhatus sõnastike tüüpidesse. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 15 tundi Tähestik. Heli ja tähe suhe. Täishäälikute ja kaashäälikute süsteem vene keeles: rõhulised ja rõhutud vokaalid; helilised ja hääletud kaashäälikud; kaashäälikud on pehmed ja kõvad. Paaritud ja paarita kaashäälikud häälelisuse ja kurtuse, pehmuse ja kõvaduse järgi. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Rõhuasetus. Rasked stressijuhtumid sõnades. Intonatsioon ja loogiline rõhk. Morfeemika (sõnaloome) ja sõnamoodustus. 25 tundi Morfeem kui keeleühik. Morfeemide tüübid: juur, eesliide, järelliide, lõpp. Sarnased sõnad. Sõna alus. Tuletus- ja käändemorfeemid.

tähed. Pehmed ja kõvad kaashäälikud. Häälised ja hääletud kaashäälikud. Pehmed ja kõvad märgid. Silpide, sõnade, lausete kopeerimise reeglid. Kõrva järgi kirjutamise reeglid. Leksikoloogia. Süntaks. 20 tundi Pakkumine. Lause kui süntaksi põhiühik ja kuidas minimaalne suhtlusüksus. Tekst. Teema. Pealkiri. Teksti jagamine osadeks. Lõige tekstiühikuna. Pakkumise esitamine kirjalikult. Morfoloogia. 50 tundi	sideüksus. Tekst. Teema. Pealkiri. Teksti jagamine osadeks. Lõige tekstiühikuna. Pakkumise esitamine kirjalikult. Kirjandusliku lugemise teoste teemad. 50 tundi Minu perekond. Mina ja mu perekond. Kui sul sõpra pole, siis otsi teda, aga kui leiad, siis hoolitse tema eest. Õppimine on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest ulmeni. Heast, mis võidab kurja, aususest ja õiglusest. Morfoloogia. 35 tundi Objekt ja sõna. Tegu ja sõna. Märk ja sõna. Ettekääne. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 30 tundi	Erinevad tekstid: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutt, luuletus, näidend. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 40 tundi Heli ja tähe suhe. Täishäälikute ja kaashäälikute süsteem vene keeles: rõhulised ja rõhutud vokaalid; helilised ja hääletud kaashäälikud; kaashäälikud on pehmed ja kõvad. Paaritud ja paarita kaashäälikud häälelisuse ja kurtuse, pehmuse ja kõvaduse järgi. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Tähestik. Rõhuasetus. Intonatsioon ja loogiline stress. Morfoloogia. 60 tundi Nimisõna - 20 tundi Üldised omadused. Üld- ja pärisnimed. Elusad ja elutud nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade arv. Omadussõna - 20 tundi. Üldised omadused. Omadussõnade sugu, arv, kääne. Tegusõna – 20 tundi	Süntaks. 135 tundi. Fraas ja lause süntaksiühikutena. -h. Kollokatsioon Peamine ja sõltuv sõna sisse fraasid. Pakkumine -1 tund. Lause süntaksi põhiühikuna ja minimaalse suhtlusühikuna. Lause põhijooned. Lause peamised liikmed. Lause grammatiline alus. Ebatavalised ja levinud laused. Lause sekundaarsed liikmed: määratlus, liitmine, asjaolu. Lausetüübid vastavalt väite eesmärgile: jutustav, ergutav, küsitav.Lauseliigid emotsionaalse värvingu järgi: mittehüüdvad ja hüüdvad. Tekst - 10 tundi Tekst kui suhtlusüksus. Teksti sidusus. Teksti pealkiri, põhiidee, konspekt. Lõik. Kirjandusliku lugemise teoste teemad - 105 tundi. Minu perekond. Mina ja mu

Objekt ja sõna. Tegu ja sõna. Märk ja sõna. Ettekääne. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 30 tundi Kõne helid. Täishäälikud ja kaashäälikud. Vokaalhelid ja tähed. Heli ja täht Й (i-lühike). Pehmed ja kõvad kaashäälikud. Pehmuse tähistus Sõnade jagamine silpideks. sidekriipsutus. Kaashäälikud paaris ja paarita. Õigekiri: õigekiri ja kirjavahemärgid Õigekirja mõiste. Väike- ja suurtähtede kasutamine.	Kõne helid. Täishäälikud ja kaashäälikud. Kirjandusliku lugemise teoste teemad. 50 tundi Minu perekond. Mina ja mu perekond. Kui sul sõpra pole, siis otsi teda, aga kui leiad, siis hoolitse tema eest. Õppimine on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest ulmeni. Heast, mis võidab kurja, aususest ja õiglusest. Morfoloogia. 35 tundi Objekt ja sõna. Tegu ja sõna. Märk ja sõna. Ettekääne. Graafika. Foneetika. Ortopeedia. 30 tundi Kõne helid. Täishäälikud ja kaashäälikud. Vokaalhelid ja tähed.	Üldised omadused. Tegusõna määramatud ja isikulised vormid. Pinge, tegusõna number. Leksikoloogia ja fraseoloogia. 20 tundi Sõna kui keeleühik. Leksikaalne tähendus. Üksikud ja polüseemsed sõnad. Sünonüümid. Antonüümid. Homonüümid. Fraseologismid. Sõnastikud: vene keele seletav sõnastik, vene keele antonüümide sõnastik, vene keele sünonüümide sõnastik. Morfeemika (sõnaloome) ja sõnamoodustus. 25 tundi Morfeem kui keeleühik. Morfeemide tüübid: juur, eesliide, järelliide, lõpp. Sarnased sõnad. Sõna alus. Õigekiri: õigekiri ja kirjavahemärgid. 25 tundi Õigekirja mõiste.	perekond. Kui sul sõpra pole, siis otsi teda, aga kui leiad, siis hoolitse tema eest. Õppimine on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest ulmeni. Heast, mis võidab kurja, aususest ja õiglusest. Nii naljaga kui tõsiselt. Erinevad tekstid: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, lugu, luuletus, näidend, teadaanne, õnnitlus, kutse, juhiseid. Internetist tekstide otsimine. Morfoloogia. 63 tundi Iseseisvad ja abistavad kõneosad, üldtunnused. Nimisõna – 20 tundi Üldised omadused. Üld- ja pärisnimed. Elusad ja elutud nimisõnad. Nimisõnade sugu. Nimisõnade arv. Nimisõnad, millel on ainult ainsuse või mitmuse vorm. Nimisõnade kääne. Juhtumid vene keeles. Nimisõna süntaktilised põhifunktsioonid fraasides ja lausetes. Omadussõna – 15 tundi Üldised omadused. Omadussõnade sugu, arv, kääne.

	Heli ja täht Й (i-lühike). Pehmed ja kõvad kaashäälikud. Kaashäälikute pehmuse märkimine kirjas. Sõnade hääldus ja õigekiri kombinatsioonidega ЖИ, ШИ, ЧА, ЩА, ЧУ, ЩУ. Helide ja tähtede suhe sõnades (näiteks *мел – мель*, täishäälikutega*е, ё, ю, я*). Sõnade jagamine silpideks. Sidekriipsutus. Rõhuasetus. Hääldus ja rõhuliste ja rõhutute vokaalide tähistamine kirjalikult Kaashäälikud paaris ja paarita. Õigekiri: õigekiri ja kirjavahemärgid Õigekirja mõiste. Väike- ja suurtähtede kasutamine.	Väike- ja suurtähtede kasutamine. Täishäälikute ja kaashäälikute õigekiri sõnade juurtes. Kasutage ъ ja ь. Õigekiri не tegusõnadega. Ülekandmise reeglid. Eessõnade õigekiri. Kirjavahemärgid: kirjavahemärgid lause lõpus.	Omadussõna kokkuleppimine nimisõnaga soos, arvus ja käändes. Esmane teave omadussõnade täis- ja lühivormide kohta. Omadussõna süntaktilised põhifunktsioonid fraasides ja lausetes. Asesõna – 7 tundi Üldised omadused. Asesõna kõneosade süsteemis. Isiklik asesõnad suhtlusvahendina lauses ja tekstis. Tegusõna – 15 tundi Üldised omadused. Tegusõna määramatud ja isikulised vormid. Tegusõna pingeline. Oleviku ja tuleviku tegusõnade muutmine isikute ja arvude järgi. Mineviku tegusõna muutmine soo ja arvu järgi. Tegusõna süntaktilised põhifunktsioonid fraasis ja lauses. Eessõna - 6 tundi Üldised omadused. Õigekiri: õigekiri ja kirjavahemärgid. 23 tundi

			Väike- ja suurtähtede kasutamine. Täishäälikute ja kaashäälikute õigekiri sõnade juurtes. Kasutage ъ ja ь. Täishäälikute õigekiri pärast susisemine ja ц. 2. isiku tegusõnade lõppude õigekiri. Õigekiri ei ole tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Ülekandmise reeglid. Kirjavahemärgid: kirjavahemärgid loetlemisel ja lausete lõpus.

2.3.5. Vene keele õppe- ja kasvatuseesmärgid II kooliastmes

8. klassi lõpetaja:

1) eristab kuulmise järgi žanrilt ja tüübilt erinevaid tekste, saab aru tekstide sisust, täidab audioteksti mõtestamisega seotud ülesandeid; 2) loeb tekste ilmekalt, järgides vene keele häältdusnorme;

3) reprodutseerib ning loob suuliselt tekste (dialoog), kasutades keelevahendeid kooskõlas suhtlusolukorra ja vene keele normidega;

4) analüüsib vastavalt õppesisule keeleühikuid ning rakendab omandatud teadmisi kõnepraktikas;

5) hangib sihipäraselt teavet stiililt ja žanrilt erinevatest tekstidest ning teatmeteostest;

6) järgib kirjalikku teksti reprodutseerides ja luues vene keele norme ning kõneetiketti;

7) oskab kasutada sõnaraamatuid, teatmeteoseid ja interaktiivseid õigekeelsusallikaid

2.3.6. Vene keele õpitulemused ja õppesisu

5. klass – 315 tundi	**6. klass – 315 tundi**	**7. klass – 315 tundi**	**8. klass – 315 tundi**
Vene keele õpitulemused	**Vene keele õpitulemused**	**Vene keele õpitulemused**	**Vene keele õpitulemused**

Kuulamine: 1) saab kuulates aru erinevate tekstide sisust; 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüüpe (puhtad ja segatüübid) ja žanre (vestlus, reklaam, instruktsioon, teade); 3) määrab kuulatava teksti teema ja peamise mõtte, täidab audioteksti põhjal erinevaid ülesandeid.	**Kuulamine** 1) saab kuulates aru erinevate tekstide sisust; 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog), kõnetüüpe ja žanre (vestlus, teade); 3) määrab kuulatava teksti teema ja peamise mõtte, täidab audioteksti põhjal erinevaid ülesandeid.	**Kuulamine** 1) saab kuulates aru erinevate tekstide sisust; 2) eristab vormilt erinevaid suulisi tekste (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüüpe (puhtad ja segatüübid) ja žanre (reklaam, instruktsioon); 3) määrab kuulatava teksti teema ja peamise mõtte, täidab audioteksti põhjal erinevaid ülesandeid.	**Kuulamine** 1) saab kuulates aru eri žanris tekstide sisust, tunnetab teksti keelelist omapära ja stiili; 2) mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; 3) eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (intervjuu, diskussioon, teadaanne) erinevaid suulisi tekste; 4) eristab kuuldu põhjal peamist infot, probleemi ja olulisi seisukohti; 5) täidab audioteksti põhjal erinevaid suulisi ülesandeid.
Suuline kõne 1) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt;	**Suuline kõne** 1) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt;	**Suuline kõne** 1) esitab oma mõtteid järjekindlalt, loogiliselt ja sidusalt ning teemale ja suhtlusolukorrale	**Suuline kõne** 1) jutustab lähteteksti kokkuvõtvalt ümber; 2) formuleerib probleemi,

2) loob dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) avaldab loetu kohta arvamust, põhjendab seda näidetega tekstist ja igapäevaelust; 4) oskab koostada tekstist lühikese ja ammendava ümberjutustuse; 5) jutustab loetust, nähtust ja kuuldust, suheldes kaaslasega või rühmas; 6) oskab kirjeldada ja võrrelda esemeid ning nähtusi; 7) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme; 8) järgib kõneetiketi norme.	2) loob dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) avaldab loetu kohta arvamust, põhjendab seda näidetega tekstist ja igapäevaelust; 4) oskab koostada tekstist lühikese ja ammendava ümberjutustuse; 5) jutustab loetust, nähtust ja kuuldust, suheldes kaaslasega või rühmas; 6) oskab kirjeldada ja võrrelda esemeid ning nähtusi; 7) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme; 8) järgib kõneetiketi norme.	vastavalt; 2) loob dialoogilisi ja monoloogilisi tekste (kirjeldus, jutustus, arutlus), pidades silmas teksti ülesehituse reegleid; 3) avaldab loetu kohta arvamust, põhjendab seda näidetega tekstist ja igapäevaelust; 4) oskab koostada tekstist lühikese ja ammendava ümberjutustuse; 5) jutustab loetust, nähtust ja kuuldust, suheldes kaaslasega või rühmas; 6) oskab kirjeldada ja võrrelda esemeid ning nähtusi; 7) järgib tänapäeva vene kirjakeele norme; 8) järgib kõneetiketi norme.	väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; 3) arutleb mitmesugustel teemadel, väljendab ja põhjendab oma arvamust; 4) loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; 5) väljendab end suuliselt suhtlusolukorda arvestades, valdab kõnekultuuri; 6) avab eri stiilis ja žanris tekstide sisu, selgitab tarbetekstidest saadud infot; 7) esineb lühiettekandega kirjakeele norme järgides.

Lugemine 1) loeb tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti koostades; 2) loeb teksti ilmekalt, õige	**Lugemine** 1) loeb tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti koostades; 2) loeb teksti ilmekalt, õige	**Lugemine** 1) loeb tabeleid, saab aru diagrammidest, skeemidest ja tingtähistest ning kasutab neid oma teksti koostades; 2) loeb teksti ilmekalt, õige	**Lugemine** 1) loeb ja analüüsib erinevaid tekste; 2) eristab lugedes fakti ja arvamust ning peamist ja teisejärgulist infot;

intonatsiooniga ning vene kirjakeele häältdusnormide järgi; 3) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning mõistab nende sisu; 4) oskab määrata teksti teema, allteemad ja peamise mõtte, teeb vahet fakti ja arvamuse ning põhilise ja teisejärgulise info vahel; 5) kasutab tekstiga töötades erinevaid lugemisviise; 6) oskab leida teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja teatmeteoseid; 7) oskab vajalikku materjali otsides orienteeruda raamatute pealkirjades ja tinglikes tähistustes ning viiteaparatuuris.	intonatsiooniga ning vene kirjakeele häältdusnormide järgi; 3) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning mõistab nende sisu; 4) oskab määrata teksti teema, allteemad ja peamise mõtte, teeb vahet fakti ja arvamuse ning põhilise ja teisejärgulise info vahel; 5) kasutab tekstiga töötades erinevaid lugemisviise; 6) oskab leida teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab sõnaraamatuid ja teatmeteoseid; 7) oskab vajalikku materjali otsides orienteeruda raamatute pealkirjades ja tinglikes tähistustes ning viiteaparatuuris.	intonatsiooniga ning vene kirjakeele häältdusnormide järgi; 3) loeb mõtestatult, tunneb ära stiililt ja žanrilt erinevad tekstid ning mõistab nende sisu; 4) oskab määrata teksti teema, allteemad ja peamise mõtte, teeb vahet fakti ja arvamuse ning põhilise ja teisejärgulise info vahel; 5) kasutab tekstiga töötades erinevaid lugemisviise; 6) oskab leida teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab 7) oskab vajalikku materjali otsides orienteeruda raamatute pealkirjades ja tinglikes tähistustes ning viiteaparatuuris.	3) mõistab tarbetekstide otstarvet, suhtub infosse kriitiliselt; 4) loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti koostades; 5) hangib teavet erinevatest kirjalikest allikatest

Kirjutamine 1) oskab teksti luues teatmeteoseid kasutada; 2) väljendab kirjalikult oma mõtteid vabalt ja selgelt, järgib teksti koostamise reegleid (järjekindlus, loogilisus, sidusus, teemale	**Kirjutamine** 1) oskab teksti luues teatmeteoseid kasutada; 2) väljendab kirjalikult oma mõtteid vabalt ja selgelt, järgib teksti koostamise reegleid (järjekindlus, loogilisus, sidusus,	**Kirjutamine** 1) oskab teksti luues teatmeteoseid kasutada; 2) väljendab kirjalikult oma mõtteid vabalt ja selgelt, järgib teksti koostamise reegleid (järjekindlus, loogilisus, sidusus,	**Kirjutamine** 1) loob ja vormistab korrektselt eri tüüpi tekste, arvestades olukorda ja adressaati, kasutades keelevahendite rikkust ning järgides keelenorme; 2) formuleerib probleemi

vastavus) ning kõneetiketti; 3) loob eri stiilis ja žanris tekste (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend); 4) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 5) järgib kirjalikult teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme; 6) reprodutseerib kirjalikke tekste nõutava kokkuvõtlikkusega (plaan, ümberjutustus); 7) oskab lihtsamaid tekste redigeerida.	teemale vastavus) ning kõneetiketti; 3) loob eri stiilis ja žanris tekste (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend); 4) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 5) järgib kirjalikult teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme; 6) reprodutseerib kirjalikke tekste nõutava kokkuvõtlikkusega (plaan, ümberjutustus); 7) oskab lihtsamaid tekste redigeerida	teemale vastavus) ning kõneetiketti; 3) loob eri stiilis ja žanris tekste (traditsiooniline ja elektronkiri, avaldus, seletuskiri, allkirjastatud tõend); 4) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 5) järgib kirjalikult teksti luues vene kirjakeele grammatikanorme; 6) reprodutseerib kirjalikke tekste nõutava kokkuvõtlikkusega (plaan, ümberjutustus); 7) oskab lihtsamaid tekste redigeerida.	kirjalikult, väljendab oma arvamust ja argumenteerib seda, teeb järeldusi; 3) kirjutab arutlevat, kirjeldavat ja jutustavat laadi kirjandeid ja loovtöid; 4) koostab lühiettekande, referaadi, projekti ja uurimuse, kasutades tsitaate, viiteid, kirjanduse loetelu; 5) hindab oma tekste koostades kriitiliselt samateemalisi internetis leiduvaid tekste; 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 7) tunneb teksti redigeerimise aluseid.

1. Обучение направлено на расширение объема знаний по фонетике, орфоэпии, лексикологии, фразеологии, морфемике, словообразованию, морфологии, синтаксису,	1. Обучение направлено на расширение объема знаний по фонетике, орфоэпии, лексикологии, фразеологии, морфемике, словообразованию, морфологии, синтаксису, 2. Обучение направлено на развитие орфографических и	1. Обучение направлено на расширение объема знаний по фонетике, орфоэпии, лексикологии, фразеологии, морфемике, словообразованию, морфологии, синтаксису, 2. Обучение направлено на развитие орфографических и	1. Обучение направлено на расширение объема знаний по фонетике, орфоэпии, лексикологии, фразеологии, морфемике, словообразованию, морфологии, синтаксису, 2. Обучение направлено на развитие орфографических и

2. Обучение направлено на развитие орфографических и пунктуационных навыков. 3. Орфография и пунктуация изучаются на текстовой основе. **<u>Õppesisu</u>**	пунктуационных навыков. 3. Анализ текста предусматривает изучение его строения, определение основной мысли, типа и стиля речи, использования в нем изобразительно-выразительных средств и средств связности. 4. Орфография и пунктуация изучаются на текстовой основ **<u>Õppesisu</u>** **1. Общие сведения о русском языке 4 ч.** Наука о русском языке и е е основные разделы. Понятие литературного языка. Понятие языковой нормы. Культура речи. **2. Фонетика. Графика.**	пунктуационных навыков. 3. Анализ текста предусматривает изучение его строения, определение основной мысли, типа и стиля речи, использования в нем изобразительно-выразительных средств и средств связности. 4. Орфография и пунктуация изучаются на текстовой основе. **<u>Õppesisu</u>** **1. Общие сведения о русском языке – 4ч.** Наука о русском языке и ее основные разделы. Понятие литературного языка. Понятие языковой нормы. Культура речи. **2. Повторение и обобщение изученного – 16 часов**	пунктуационных навыков. 3. Анализ текста предусматривает изучение его строения, определение основной мысли, типа и стиля речи, использования в нем изобразительно-выразительных средств и средств связности. 4. Орфография и пунктуация изучаются на текстовой основе. **<u>Õppesisu</u>** **1. Общие сведения о русском языке** Место русского языка среди других языков мира. Основные виды лингвистических словарей – **10 часа** **2. Фонетика. Орфоэпия- 12 часа** Трудные случаи ударения в словах. Орфоэпические словари.

	Орфоэпия 22 ч. Гласные, согласные звуки. Двойная роль букв Е, Ё, Ю, Я Фонетическая транскрипция. Орфоэпические нормы	**3. Лексикология и фразеология 35 ч.** Слово и его лексическое значение. Толковые словари русского языка. Словари	**3. Морфология** **Глагольные формы Причастие – 45 часов** Причастие в системе частей речи. Грамматические признаки. Признаки глагола и

1. Общие сведения о русском языке. 6 ч.
Наука о русском языке и е е основные разделы.

2. Текст. 14 ч.
Тема и основная мысль.
План текста.

3. Синтаксис. 40 ч.

Словосочетание

Предложение
Предложение как основная единица синтаксиса и как минимальная коммуникативная единица. Предложения с однородными членами. Обобщающие слова при однородных членах. Обращение. Прямая речь.

4. Пунктуация 20 ч.
Знаки препинания в простом предложении. Знаки препинания в предложениях с однородными членами. Знаки препинания в предложениях с прямой речью. **5. Фонетика. Графика.**

русского языка. Трудные случаи ударения в словах.

3. Морфемика (состав слова) и словообразование – 24 ч.

Основные способы образования слов: приставочный, суффиксальный, приставочно суффиксальный, бессуффиксальный, сложение. Переход слова из одной части речи в другую.

Чередование гласных и согласных в корнях слов.

Словообразовательные словари русского языка.

4. Морфология - 138 ч.

Грамматическое значение слова. Система частей речи в русском языке. Принципы выделения частей речи: семантический, морфологический, синтаксический. Общая

иностранных слов, неологизмов, синонимов, антонимов. Фразеологические словари русского языка. *Он лайн*-словари, энциклопедии.

Прямое и переносное значение слова. Синонимы. Антонимы. Омонимы.

Общеупотребительная лексика и лексика ограниченного употребления (диалектизмы, профессионализмы, жаргонизмы).

Исконно русские и заимствованные слова. Устаревшие слова и неологизмы.

Нейтральные и стилистически окрашенные слова. Книжная и разговорная лексика.

Лексические и стилистические нормы

прилагательного в причастии.

Причастия настоящего и прошедшего времени. Действительные и страдательные причастия.

Полные и краткие формы страдательного причастия.

Причастные обороты.

Синтаксические функции причастия.

Нормы употребления причастий в речи.

Деепричастие -60 часов
Деепричастие в системе частей речи. Наречные и глагольные признаки деепричастия. Деепричастия совершенного и несовершенного вида.

Деепричастные обороты.

Синтаксические функции деепричастия.

Нормы употребления деепричастий в речи.

4. Синтаксис

Орфоэпия. 30 ч. Фонематический и слоговой принципы русской графики.	характеристика частей речи. Самостоятельные и служебные части речи.	русского языка: употребление слова в соответствии с его лексическим значением и стилистической окраской. Лексическая сочетаемость. Фразеология как раздел	***Словосочетание – 22 часов*** Виды подчинительной связи (согласование, управление,

Фонетическая транскрипция. Орфоэпические нормы русского языка. **6. Морфемика (состав слова) и словообразование. 30 ч.** Основные способы образования слов: приставочный, суффиксальный, приставочно суффиксальный, бессуффиксный, сложение. **7. Лексикология и фразеология. 28 ч.** Синонимы. Антонимы. Омонимы. Исконно русские и заимствованные слова. Устаревшие слова и неологизмы. Фразеология как раздел лексикологии. Пословицы, поговорки, крылатые слова. Толковые словари русского языка. Словари синонимов, антонимов. Фразеологические словари русского языка. **8. Морфология. 112 ч.** Грамматическое значение слова. Общая характеристика частей речи. Самостоятельные и	**Имя существительное** Способы образования имён существительных Имена существительные собственные и нарицательные, одушевлённые и неодушевлённые. Существительные общего рода. Склоняемые, разносклоняемые, несклоняемые существительные. Род и число несклоняемых существительных. Число имён существительных. Склонение имён существительных. Синтаксические функции имени существительного. Нормы употребления существительных в речи. **Имя прилагательное** Способы образования имён	лексикологии. Различия между свободными сочетаниями слов и фразеологическими оборотами Пословицы, поговорки, крылатые слова. **4. Морфология 130 ч.** Грамматическое значение слова. Система частей речи в русском языке. Принципы выделения частей речи: семантический, морфологический, синтаксический. Общая характеристика частей речи. Самостоятельные и служебные части речи. **Имя числительное** Имя числительное как часть речи.	примыкание). Нормы сочетания слов (лексические, грамматические, стилистические). **Предложение – 50 часа** Грамматическая основа предложения. Подлежащее. Текстовые функции подлежащего. Виды сказуемых. Составное сказуемое (именное и глагольное). Текстовые функции сказуемого. Второстепенные члены предложения: определение (согласованное, несогласованное, приложение), дополнение (прямое, косвенное), виды обстоятельств. **4. Текст -46 часов** Признаки текста. Связность как основной признак текста. Средства связи предложений в тексте: лексический повтор, местоимение, синоним. Типы

служебные части речи. **Имя существительное. 14 ч.** Существительные общего рода. Склонение существительных. Синтаксические функции имени	прилагательных. Разряды имён прилагательных по значению Прилагательные качественные, относительные,	Разряды имен числительных. Склонение числительных.	речи. Описание как тип речи. Повествование с элементами описания. Включение в повествовательный текст описательных и оценочных фрагментов для повышения выразительности,

существительного. **Имя прилагательное. 12 ч.** Имя прилагательное как часть речи. Склонение прилагательных. Полные и краткие формы прилагательных.Синтаксическ ие функции имени прилагательного. **Глагол. 15 ч.** Глагол как часть речи. Неопределённая форма глагола. Спряжение глаголов. Глаголы совершенного и несовершенного вида. Синтаксические функции глагола. **Местоимение. 7 ч** Понятие о местоимении. Разряды местоимений. Личные местоимения. Склонение личных местоимений. Притяжательные местоимения. **Имя числительное. 5 ч.** Имя числительное как часть речи. **Наречие. 3 ч.** Синтаксические функции	притяжательные. Степени сравнения прилагательных. Полные и краткие формы прилагательных. Синтаксические функции имени прилагательного. Нормы употребления прилагательных в речи. **Местоимение** Разряды местоимений по значению. Склонение местоимений. Синтаксические функции местоимения. Местоимения как средство связи предложений в тексте. Нормы употребления местоимений в речи. **Глагол** Глаголы совершенного и несовершенного вида. Переходные и	Нормы употребления числительных в речи. **Глагол** Глагол. Повторение Глагольные формы: понятие причастия и деепричастия. **Наречие** Разряды наречий. Синтаксические функции наречия. **Предлог** Производные и непроизводные предлоги. Простые и составные предлоги. **Союз** Союзы сочинительные и подчинительные, простые и составные.	эмоциональности, точности высказывания. **Стили** речи. Книжные стили: научный, официально-деловой, публицистический. Особенности публицистического стиля речи: условия употребления, задача речи, характерные для стиля языковые средства. **5. Правописание: орфография и пунктуация. Повторение – 6 часов** Правописание суффиксов в словах разных частей речи. Правописание окончаний в словах разных частей речи. Н и НН в словах разных частей речи. **Текст. Литературное чтение.70часов** Роль книги в нашей жизни. Литература как составная часть культуры. Литература и другие виды

наречия. **9. Текст. Литературное чтение. 35 ч.** Тематика произведений по	непереходные глаголы. Безличные глаголы. Наклонения глагола.		искусства. **Литература как вид искусства.** К.Г.Паустовский «Искусство видеть мир» (отрывки) Г.Х Андерсен «Соловей» **Константин Паустовский**

литературному чтению: Чудесный мир природы. Как ты жил, мой ровесник? Фантазируем, мечтаем. О дружбе, верности, любви. Мир чудес в литературе: народные и авторские сказки.	Спряжение глаголов. Разноспрягаемые глаголы. Синтаксические функции глагола. Нормы употребления глаголов в речи. **5. Синтаксис и пунктуация** **Словосочетание – 18 ч.** Сочинительная и подчинительная связь слов. Основные виды словосочетаний по морфологическим свойствам главного слова: именные, глагольные, наречные. **Предложение. Пунктуация – 32 ч** Предложение как основная единица синтаксиса и как минимальная	**Частицы** Значение частиц. **Междометия как особый разряд слов** Основные функции междометий. Звукоподражательные слова Общая характеристика. **5. Текст -30 ч.** Лексические средства связности. Тексты основных функциональных стилей (художественный, газетно публицистический, научный, официально-деловой, разговорный). **6. Правописание:**	**«Старый повар»** **Литературная сказка** «Над вымыслом слезами обольюсь..» Г.Х. Андерсен «Русалочка» М.Ю. Лермонтов «Русалка» Человеческие достоинства и пороки. Красота внешняя и внутренняя. Вера в торжество справедливости, искренности и чистоты. Человек перед выбором: жить для себя или дарить радость другим. Преодоление жизненных испытаний. **Оскар Уайльд «Мальчик звезда».** **Отражение особенностей исторических эпох**. Историческое событие как предмет гордости народа. Прошлое, современность,

	коммуникативная единица. Основные способы выражения подлежащего. Простое сказуемое. Знаки препинания в простом предложении (тире	**орфография и пунктуация** **Орфография -30 ч.** Правописание гласных и	будущее. Александр Пушкин «Дубровский» **Светлые и мрачные стороны жизни**. Проблема осознания человеком собственного

	между подлежащим и сказуемым, тире в неполном предложении). Предложения с однородными членами. Знаки препинания в предложениях с однородными членами. Обобщающие слова при однородных членах. Понятие вводных слов. Обращение. Прямая речь. Знаки препинания в предложениях с прямой речью. **6. Текст – 22 ч.** Лексические средства связности. **7. Правописание: орфография – 20 ч.** Правописание гласных и согласных в корнях слов. Правописание гласных и согласных в приставках.	согласных в корнях слов. Правописание гласных и согласных в приставках. Правописание суффиксов в словах разных частей речи. Правописание окончаний в словах разных частей речи. *н* и *нн* в словах разных частей речи. Раздельное, слитное и дефисное написание слов разных частей речи. Слитное и раздельное написание *не* и *ни* со словами разных частей речи. **Текст. Литературное чтение.70ч.** Литература как искусство слова — одна из форм отражения многообразия мира и жизненного опыта человечества.	достоинства. Ответственность человека, за свои поступки и принятые решения. Александр Куприн «Белый пудель» Роберт Стивенсон «Вересковый мед» **Литературные жанры: басня, поэма, стихотворения в прозе, рассказ, повесть, драма** Уроки нравственности. Человеческая благодарность и неблагодарность. Невежды и невежи среди нас. Дела как мерило ценности человека. Проблема одиночества. Иван Крылов «Лисица и виноград», «Ворона и лисица», «Волк и ягненок» **Михаил Лермонтов «Мцыри»** Стихотворения в прозе. И.С.Тургенев «Воробей» Константин Паустовский «Старик в станционном буфете» Н.В. Гоголь «Ночь перед Рождеством»

	Правописание суффиксов в словах разных частей речи. Правописание окончаний в	Мифы. Миф как этап культурного развития человечества. Мифы (1-2 мифа) **Устное народное творчество** ,	Е.Л. Шварц «Голый король» **Красота родной природы**. Родственность мира человека и мира природы. Гармония

	словах разных частей речи. *н* и *нн* в словах разных частей речи. Раздельное, слитное и дефисное написание слов разных частей речи. Слитное и раздельное написание *не* и *ни* со словами разных частей речи. Правописание наречий. Правописание предлогов, союзов, частиц. **Текст. Литературное чтение.35ч.** Чудесный мир природы. Как ты жил, мой ровесник? Фантазируем, мечтаем. О дружбе, верности, любви. Мир чудес в литературе: народные и авторские сказки.	фольклорные жанры: сказка, пословица, поговорка, загадка, легенда. Проблема добра и зла в фольклоре. Выражение нравственного идеала в устном народном творчестве. Верность, смелость, трудолюбие, справедливость, сообразительность в представлении народа. Отражение в фольклорных произведениях жизненного уклада, народного опыта. Виды сказок: волшебные, бытовые, о животных Легенды о Таллинне. Драматическое произведение, действующие лица, реплика. **Оскар Лутс «Старец из Юлемитсе»**	человека и природы. Необходимость бережного отношения к природе. Отношение к животным как мерило нравственности. Ответственность человека за сохранение природы. А.С.Пушкин «Зимнее утро», М.Ю.Лермонтов «Когда волнуется желтеющая нива…», Сергей Есенин «Песнь о собаке», «Нивы сжаты…», Хенрик Виснапуу из цикла «Песни Марьямаа» **Юрий Казаков «Тедди»** Н.Д.Телешов «Белая цапля» **Эрнест Сетон-Томпсон «Снап»** **Тема и идея художественного произведения. Сюжет и фабула.** **Композиция.** ***Рассказы о детях и их взаимоотношениях с миром взрослых.***

		Литературная сказка. **Ганс Христиан Андерсен «Улитка и розовый куст», Всеволод Гаршин «Сказка о жабе и розе»**, **А.Пушкин «Сказка о мертвой царевне и о семи богатырях».** Человеческие достоинства и пороки. Красота внешняя и внутренняя. Вера в торжество справедливости. Человек перед выбором: жить	**Семья, отношения между членами семьи**. Преемственность поколений. Дружба и участливость. Познание справедливости и

		для себя или дарить радость другим. Преодоление жизненных испытаний. Новый жанр — *фэнтэзи*. Джон Рональд Руэл Толкиен «Хоббит, или туда и обратно» Фантастическое в литературе Николай Гоголь «Майская ноч ь, или Утопленница» Эпос, лирика, драма. **Рассказ**. Тема и идея художественного произведения. Сюжет и фабула. Чехов «Каштанка», **Х.Йыгисалу «Серебряная шейка», Л.Андреев «Кусака»** Композиция. **К.Паустовский «Кот-ворюга»** **Пейзаж**. Красота родной природы. Гармония человека и природы. Идея единства человека и природы.	несправедливости окружающего мира. Сочувствие и сопереживание читателя как познание самого себя и самовоспитание. Ч.Диккенс «Приключения Оливера Твиста» Л.Н.Толстой «Сила детства» В.Набоков «Лебеда» Х.Вяли «Ссора» **О.Генри «Последний лист»** М.Твен «Принц и нищий» **Своеобразие характеров** и их столкновение. Проявление самоотверженности, взаимопомощь в минуту опасности как признак взросления. Радость от совершенного дела. Д.Лондон «Любовь к жизни» А.Грин «Зеленая лампа»

		Необходимость бережного отношения к природе. Отношение к животным как мерило нравственности. Ответственность человека за	Изображение жизненных ситуаций сквозь призму **юмора и сатиры.** Н.Тэффи «Митенька» А.Чехов «Лошадиная фимилия» С.Михалков «Слон-живописец» Я.Раннап «Агу Сихвка говорит правду»

		сохранение природы. Михаил Пришвин «Кладовая солнца», Александр Пушкин «Зимний вечер», И.Бунин «Детство», А.Фет. Отражение особенностей исторических эпох. Историческое событие как предмет гордости народа. Прошлое, современность, будущее. Светлые и мрачные стороны жизни. Проблема осознания человеком собственного достоинства. Ответственность человека за судьбы родины, за свои поступки и принятые решения. Трусость и угодничество как вневременные явления. М.Лермонтов «Бородино», Л.Толстой «Кавказский пленник»	А.Петрова «Волки на парашютах»

		Иван Тургенев «Муму» Семья, отношения между членами семьи. Преемственность поколений. Дружба и участливость.	

		Познание справедливого и несправедливого мира. Сочувствие и сопереживание читателя как познание самого себя и самовоспитание. Своеобразие характеров и их столкновение Проявление самоотверженности, взаимопомощь в минуту опасности как признак взросления. Радость от совершенного дела. Владимир Солоухин «Мститель» Марк Твен «Приключения Тома Сойера» (главы по выбору) Особенности поэтической речи. Двусложные размеры стиха. Изобразительно-выразительные средства: эпитет, сравнение, метафора, олицетворение, гипербола. М. Лермонтов, С.Есенин, Ф.Тютчев Аллегория. Басни Ивана	

		Крылова Юмор и сатира. **Антон Чехов «Толстый и тонкий»,** Редьярд Киплинг «Кошка, которая бродила где вздумается	

		и гуляла сама по себе»,	

<u>2.3.7. Vene keele õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes</u>

<u>11. klassi lõpetaja</u>:

1) väljendub kõnes ja kirjas asjakohaselt ja selgelt;

2) analüüsib vastavalt õppesisule kõigi keeletasandite ühikuid, kasutab omandatud keeleteadmisi oma kõneoskuse arendamiseks;

3) oskab analüüsida teksti sisu;

4) tunnetab tüübilt, stiililt ja žanrilt erinevate tekstide keelelist omapära;

5) loob tüübilt, stiililt ning žanrilt erinevaid suulisi ja kirjalikke tekste;

6) on omandanud redigeerimiskogemuse ning oskab loodud tekstile hinnangut anda;

7) avaldab arvamust põhjendatult ja keeleliselt korrektselt;

8) arvestab suhtluseesmärki, kommunikatsiooni tingimusi ja adressaati, kasutab sobivaid keelevahendeid ning järgib kirjakeele norme;

9) mõistab vene keele tähtsust rahvuskultuuris ning hea keeleoskuse vajalikkust;

10) hangib infot eri allikatest (sh elektroonilistest), kasutab erinevat tüüpi sõnastikke ja muid vajalikke teatmeteoseid.

2.3.8. Vene keele õpitulemused ja õppesisu III kooliastmes

9. klass – 140 tundi	10. klass – 140 tundi	11. klass – 140 tundi

Vene keele õpitulemused **Kuulamine** 1) saab kuulates aru eri žanris tekstide sisust, tunnetab teksti keelelist omapära ja stiili; 2) mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; 3) eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (intervjuu, diskussioon, teadaanne) erinevaid suulisi tekste; 4) eristab kuuldu põhjal peamist infot, probleemi ja olulisi seisukohti; 5) täidab audioteksti põhjal erinevaid suulisi ülesandeid.	**Vene keele õpitulemused** **Kuulamine** 1) saab kuulates aru eri žanris tekstide sisust, tunnetab teksti keelelist omapära ja stiili; 2) mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; 3) eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (intervjuu, diskussioon, teadaanne) erinevaid suulisi tekste; 4) eristab kuuldu põhjal peamist infot, probleemi ja olulisi seisukohti; 5) täidab audioteksti põhjal erinevaid suulisi ülesandeid.	**Vene keele õpitulemused** **Kuulamine** 1) saab kuulates aru eri žanris tekstide sisust, tunnetab teksti keelelist omapära ja stiili; 2) mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; 3) eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (intervjuu, diskussioon, teadaanne) erinevaid suulisi tekste; 4) eristab kuuldu põhjal peamist infot, probleemi ja olulisi seisukohti; 5) täidab audioteksti põhjal erinevaid suulisi ülesandeid.

Suuline kõne 1) jutustab lähteteksti kokkuvõtvalt ümber; 2) formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; 3) arutleb mitmesugustel teemadel, väljendab ja põhjendab oma arvamust;	**Suuline kõne** 1) jutustab lähteteksti kokkuvõtvalt ümber; 2) formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; 3) arutleb mitmesugustel teemadel, väljendab ja põhjendab oma arvamust;	**Suuline kõne** 1) jutustab lähteteksti kokkuvõtvalt ümber; 2) formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; 3) arutleb mitmesugustel teemadel, väljendab ja põhjendab oma arvamust;

4) loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; 5) väljendab end suuliselt suhtlusolukorda arvestades, valdab kõnekultuuri; 6) avab eri stiilis ja žanris tekstide sisu, selgitab tarbetekstidest saadud infot; 7) esineb lühiettekandega kirjakeele norme järgides.	4) loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; 5) väljendab end suuliselt suhtlusolukorda arvestades, valdab kõnekultuuri; 6) avab eri stiilis ja žanris tekstide sisu, selgitab tarbetekstidest saadud infot; 7) esineb lühiettekandega kirjakeele norme järgides.	4) loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; 5) väljendab end suuliselt suhtlusolukorda arvestades, valdab kõnekultuuri; 6) avab eri stiilis ja žanris tekstide sisu, selgitab tarbetekstidest saadud infot; 7) esineb lühiettekandega kirjakeele norme järgides.

Lugemine 1) loeb ja analüüsib erinevaid tekste; 2) eristab lugedes fakti ja arvamust ning peamist ja teisejärgulist infot; 3) mõistab tarbetekstide otstarvet, suhtub infosse kriitiliselt; 4) loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti koostades; 5) hangib teavet erinevatest kirjalikest allikatest.	**Lugemine** 1) loeb ja analüüsib erinevaid tekste; 2) eristab lugedes fakti ja arvamust ning peamist ja teisejärgulist infot; 3) mõistab tarbetekstide otstarvet, suhtub infosse kriitiliselt; 4) loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti koostades; 5) hangib teavet erinevatest kirjalikest allikatest.	**Lugemine** 1) loeb ja analüüsib erinevaid tekste; 2) eristab lugedes fakti ja arvamust ning peamist ja teisejärgulist infot; 3) mõistab tarbetekstide otstarvet, suhtub infosse kriitiliselt; 4) loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti koostades; 5) hangib teavet erinevatest kirjalikest allikatest.
Kirjutamine 1) loob ja vormistab korrektselt eri tüüpi tekste,	**Kirjutamine** 1) loob ja vormistab korrektselt eri tüüpi	**Kirjutamine** 1) loob ja vormistab korrektselt eri tüüpi

arvestades olukorda ja adressaati, kasutades keelevahendite rikkust ning järgides keelenorme; 2) formuleerib probleemi kirjalikult, väljendab oma arvamust ja argumenteerib seda, teeb järeldusi; 3) kirjutab arutlevat, kirjeldavat ja jutustavat laadi kirjandeid ja loovtöid; 4) koostab lühiettekande, referaadi, projekti ja uurimuse, kasutades tsitaate, viiteid, kirjanduse loetelu; 5) hindab oma tekste koostades kriitiliselt samateemalisi internetis leiduvaid tekste; 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 7) tunneb teksti redigeerimise aluseid.	tekste, arvestades olukorda ja adressaati, kasutades keelevahendite rikkust ning järgides keelenorme; 2) formuleerib probleemi kirjalikult, väljendab oma arvamust ja argumenteerib seda, teeb järeldusi; 3) kirjutab arutlevat, kirjeldavat ja jutustavat laadi kirjandeid ja loovtöid; 4) koostab lühiettekande, referaadi, projekti ja uurimuse, kasutades tsitaate, viiteid, kirjanduse loetelu; 5) hindab oma tekste koostades kriitiliselt samateemalisi internetis leiduvaid tekste; 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 7) tunneb teksti redigeerimise aluseid.	tekste, arvestades olukorda ja adressaati, kasutades keelevahendite rikkust ning järgides keelenorme; 2) formuleerib probleemi kirjalikult, väljendab oma arvamust ja argumenteerib seda, teeb järeldusi; 3) kirjutab arutlevat, kirjeldavat ja jutustavat laadi kirjandeid ja loovtöid; 4) koostab lühiettekande, referaadi, projekti ja uurimuse, kasutades tsitaate, viiteid, kirjanduse loetelu; 5) hindab oma tekste koostades kriitiliselt samateemalisi internetis leiduvaid tekste; 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 7) tunneb teksti redigeerimise aluseid.

<u>Õppesisu</u> **1. Общие сведения о русском языке.** Славянские языки. Основные виды лингвистических словарей – **6часа** **2. Фонетика. Орфоэпия – 10 часа** Трудные случаи ударения в словах. Орфоэпические словари. Культура речи **3. Синтаксис и пунктуация – 88 часа** Полные и неполные предложения.	**<u>Õppesisu</u>** **1. Общие сведения о русском языке.** Язык как развивающееся явление. Основные виды лингвистических словарей- **2 часа** **2. Фонетика. Орфоэпия – 10 часа** Трудные случаи ударения в словах. Орфоэпические словари.	**<u>Õppesisu</u>** **1. Общие сведения о русском языке.** Язык как развивающееся явление. Основные виды лингвистических словарей- **2 часа** **2. Фонетика. Орфоэпия – 10 часа** Трудные случаи ударения в словах. Орфоэпические словари. **5. Синтаксис и пунктуация– 88**

Двусоставные и односоставные предложения. Типы односоставных предложений.
Осложнение простого предложения (однородные и обособленные члены предложения, вводные слова и конструкции, не являющиеся членами предложения).
Однородные члены предложения.
Обособленные члены предложения: определение, приложение, обстоятельство, дополнение.
Знаки препинания при обособленных членах предложения; в предложениях со словами, грамматически не связанными с членами предложения.
Сложное предложение. Понятие подчинения и сочинения в сопоставлении с типами связи в словосочетании.

Сложносочиненные.

Сложноподчиненные.

Бессоюзные сложные предложения.

Сложные предложения с однотипными и разными видами связи.

1. Текст – 20 часов

СТИЛИСТИКА. РАБОТА С ТЕКСТОМ. Речевая ситуация: место, информация, адресат, цель общения. Монолог, диалог.

Типы речи. Текст-рассуждение. Оценочные суждения как разновидность

3. Синтаксис и пунктуация– 88 часов

Сложное предложение. Понятие подчинения и сочинения в сопоставлении с типами связи в словосочетании.

Сложносочиненные.

Сложноподчиненные.

Бессоюзные сложные предложения.

Сложные предложения с однотипными и разными видами связи.

Сложное предложение. Понятие подчинения и сочинения в сопоставлении с типами связи в словосочетании.

Сложносочиненные.

Сложноподчиненные.

Бессоюзные сложные предложения.

Сложные предложения с однотипными и разными видами связи.

4. Текст – 40 часов

СТИЛИСТИКА. РАБОТА С ТЕКСТОМ. Композиция целого текста и строение абзаца: тематическое и композиционное

часов

Сложное предложение. Понятие подчинения и сочинения в сопоставлении с типами связи в словосочетании.

Сложносочиненные.

Сложноподчиненные.

Бессоюзные сложные предложения.

Сложные предложения с однотипными и разными видами связи.

6. Текст – 30 часов

СТИЛИСТИКА. РАБОТА С ТЕКСТОМ. Композиция целого текста и строение абзаца: тематическое и композиционное единство всех частей текста, смысловая цельность, грамматическая связь, относительная законченность.

Анализ и переработка текстовой информации: умение выделять в тексте главное, находить ответы на поставленные вопросы, высказывать свою точку зрения по поводу прочитанного; составление плана текста, тезисов, конспекта.

Систематизация и обобщение сведений

рассуждения. Способы выражения оценки. Построение текста-рассуждения: тезис,	единство всех частей текста, смысловая цельность, грамматическая связь,	об изученных стилях речи: разговорном, художественном, научном, официально деловом, публицистическом. Сопоставление речевых ситуаций и

аргументы, примеры, вывод. Рассуждение доказательство, рассуждение-объяснение в научном и деловом стиле речи. Особенности рассуждения-размышления в художественном и разговорном стилях. Рассуждение в публицистическом стиле. Эссе, реферат, сообщение, доклад как виды текстов рассуждений. **5. Правописание: орфография и пунктуация. Повторение -20 часов** Правописание суффиксов в словах разных частей речи. Н и НН в словах разных частей речи. Слитное и раздельное написание НЕ с причастиями и деепричастиями.	относительная законченность. Анализ и переработка текстовой информации: умение выделять в тексте главное, находить ответы на поставленные вопросы, высказывать свою точку зрения по поводу прочитанного; составление плана текста, тезисов, конспекта. Систематизация и обобщение сведений об изученных стилях речи: разговорном, художественном, научном, официально деловом, публицистическом. Сопоставление речевых ситуаций и языковых средств, характерных для изученных стилей. Создание устных и письменных текстов различных стилей речи.	языковых средств, характерных для изученных стилей. Создание устных и письменных текстов различных стилей речи. Эссе, реферат, сообщение, доклад как виды текстов-рассуждений. Построение текста-рассуждения: тезис, аргументы, примеры, вывод. **7. Правописание: орфография и пунктуация. Повторение – 10 часов** **Орфография** Правописание суффиксов в словах разных частей речи. Правописание окончаний в словах разных частей речи. Н и НН в словах разных частей речи. Слитное и раздельное написание НЕ с причастиями и деепричастиями. **Пунктуация** Знаки препинания при обособленных членах предложения; в предложениях со словами, грамматически не связанными с членами предложения. Сравнительные обороты. Знаки препинания в сложном предложении: сложносочиненном,

		сложноподчиненном, бессоюзном, а также в сложном предложении с разными видами связи. Понятие *авторские знаки препинания*.

<u>2.4. Kirjandus (vene õppekeelega koolile)</u>

2.4.1. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õppe- ja kasvatuseesmärgid:

1) loeb eakohast ilukirjandust ja arendab lugemisoskust, omandab püsiva lugemisharjumuse kui maailma ja iseenda mõistmise vahendi; 2) väärtustab kirjandust rahvuskultuuri olulise osana, tutvub erinevate rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;

3) mõistab ilukirjanduse kujundlikku keelt, rikastab oma sõnavara, arendab suulist ja kirjalikku väljendusoskust;

4) arendab loomevõimeid ja suhtub loometöösse lugupidamisega, teab kirjandusloominguga seotud ameteid ja elukutseid; 5) kujundab kirjanduse abil oma esteetilisi ja eetilisi väärtushoiakuid ning valmidust võtta vastutus oma elu mõjutavate valikute ja otsuste eest; 6) laiendab silmaringi, rikastab mõtte- ja tundemaailma;

7) annab iseseisvaid hinnanguid, sõnastab ja esitab oma mõtteid;

8) hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt erinevaid infoallikaid, luues seoseid ühiskonnas toimuva ning enda väärtushoiakute ja tulevikuplaanide vahel.

2.4.2. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õppeaine kirjeldus.

Kirjandus on õppeaine, milles arendatakse peamiselt ilukirjandusele tuginedes õpilaste lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ning verbaalseid

loomevõimeid. Väärtkirjanduse ja rahvaluule tõlgendamise ning analüüsi kaudu kujundatakse õpilaste esteetilisi ja eetilisi hoiakuid, rikastatakse tundemaailma, aidatakse neil isiksusena kujuneda, leida oma identiteet ning luua ainuomane maailmapilt. Õppeaine kaudu arendatakse õpilaste oskust süveneda teksti mõttesse, mõista loetu problemaatikat ja analüüsida iseseisvalt kirjandusteost, tuginedes vajaduse korral ajaloolis-kirjanduslikele ning teoreetilistele teadmistele. Õpetuse käigus ühendatakse teksti praktiline analüüs ja tõlgendamine, mille kaudu kujundatakse kirjandusteose emotsionaal hinnangulist vastuvõttu ning kasvatatakse kultuurset lugejat, kes suudab ära tunda tõelise kunstiteose.
Õppeaines on prioriteet vene kirjanduse, sealhulgas rahvaluule käsitlemine ning õpilaste etnilise päritolu ja kultuurilise kuuluvusega seotud kirjanduse käsitlemine. Mitmekultuurilisuse, sallivuse ning lugupidava suhtumise kujundamine teistesse rahvuskultuuridesse eeldab armastust ja austust oma rahvuskultuuri vastu ning arusaamist selle kohast maailma kultuuripärandis. Eesti ja väliskirjanike teoste käsitlemine toetab rahvuskirjanduste omavaheliste seoste ja vastastikuse mõju mõistmist ning üldinimlike väärtuste omaksvõttu. Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel.

Valides kirjandusteoseid lugemiseks ja tunnis käsitlemiseks, peetakse silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huve, õpilaste elukogemust ning arutlemiseks sobivaid teemasid ja probleeme. Oluline on käsitletavate kirjandustekstide žanriline mitmekesisus.

Kirjanduse ainekava eeldab käsitletavate kirjandusteoste problemaatika mõistmist, oma suhtumise kujundamist teostes avanevatesse probleemidesse, osalemist arutlustes loetu üle, teiste arvamusega arvestamist ning oma arvamuse argumenteeritud kaitsmist. Kirjandusteose kui kunstiteose mitmeplaanilisuse tõttu võib iga kirjandusteksti vaadelda erinevatest probleemidest ja vaatenurkadest lähtudes, mis võimaldab ka varem käsitletud teemade ja teoste juurde tagasi pöörduda. Kirjandusteoste käsitlemine põhikoolis põhineb loomingulisusel, kommunikatiivsusel ja stadiaalsusel. Loomingulisuse põhimõte eeldab tegevuslikku lähenemist kirjandusteosele, kusjuures põhirõhk on õpilaste loomingulise potentsiaali igakülgsel arendamisel. Kommunikatiivse lähenemise raames vaadeldakse õpet dialoogilise protsessina, milles õpilased on täisväärtuslikud osalejad. Ka kirjandusteose kunstilist vastuvõttu mõistetakse kui kommunikatiivset tegevust. Kirjandusteoste käsitlemise stadiaalsuse põhimõte eeldab õppe igas etapis selliste didaktiliste ülesannete rakendamist, mis vastavad õpilaste esteetiliste vajaduste ning loominguliste võimaluste tasemele.

Teoreetiline külg on kirjandusõpetuses minimaalne, sest faktiteadmistest tähtsam on äratada ja hoida lugemishuvi ning arendada tõlgendusoskust. Kirjandusteoste käsitlemisel omandavad õpilased vajalikud ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ning õpivad tundma ja kasutama kirjandusmõisteid. Lugemisvara valikul arvestatakse vene, eesti ja maailmakirjanduse, vanema ja uuema kirjanduse ning eri žanreid esindavate proosa-, draama- ja luuleteoste põhjendatud proportsioone. Terviklikult käsitletavate teoste soovitusliku valiku hulgast saab õpetaja koostada loendi, lähtudes klassi huvist, õpistiilist ja -võimekusest. Tervikkäsitluseks mõeldud teoste seast valib õpetaja igas klassis käsitlemiseks vähemalt neli.

Õppetegevuse spetsiifilised valdkonnad on teksti lugemine, teksti ümberjutustamine, teksti mõtestamine ja analüüs, kujundliku mõtlemise ja keelelise ilmekuse arendamine ning loominguline tegevus, sealhulgas loovtööde kirjutamine ja kuulajatele esinemine. Kirjandusõpetus seostub peaaegu kõikide õppeainetega, esmajoones aga vene keelega ja kirjanduse lähialadega (ajalugu, folkloor, teater, film, kujutav kunst) ning toetab õppesisu kaudu

õppekava läbivate teemade käsitlemist ja võtmepädevuste saavutamist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandusteoste valikuga. Taotletakse, et loetud ilukirjandustekstide põhjal arutledes suhestuksid õpilased käsitletavate teemadega.

Õppesisu käsitlemisel teeb aineõpetaja valiku arvestusega, et kooliastmeti kirjeldatud osaoskuste õpitulemused, üld- ja valdkondlikud ning ainealased pädevused on saavutatavad.

2.4.5. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes 11. klassi lõpetaja:

1) loeb eakohast eri žanris ilukirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi ning arendab

lugejaoskusi; 2) mõistab käsitletud kirjandusteoste ideelis-kunstilisi iseärasusi ja iseloomustab nende žanrilist

eripära;

3) märkab kirjandustekstis õpitud kõnekujundeid/troope, selgitab nende rolli tekstis ja kasutab neid oma tekstides;

4) avaldab arvamust loetud teoste kohta, iseloomustab teoste põhiproblemaatikat arutluselementidega kirjandis või arvustuses;

5) loeb ilmekalt kirjandusteoseid (või katkendeid), järgides kirjakeele häältdusnorme;

6) iseloomustab üldjoontes õpitud kirjandusvoole ja -suundi, kõrvutab vene ja maailmakirjanduse temaatiliselt lähedasi teoseid;

7) kasutab kooli ja linna raamatukogu ning internetti teabe otsimiseks etteantud teemal ning oma valikul vastavalt vajadusele.

9. klass – 70 tundi	10. klass – 70 tundi	11. klass – 70 tundi

2.4.6. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õpitulemused ja õppesisu **Lugemine ja ümberjutustamine** Õpilane: 1) on lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist; 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;	**2.4.6. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õpitulemused ja õppesisu** **Lugemine ja ümberjutustamine** Õpilane: 1) on lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist; 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;	**2.4.6. Kirjanduse (vene õppekeelega koolile) õpitulemused ja õppesisu** **Lugemine ja ümberjutustamine** Õpilane: 1) on lugenud läbi vähemalt 12 eakohast eri žanris väärtkirjandusteost; 2) loeb kirjandusteksti ladusalt ja mõtestatult ning väärtustab lugemist; 3) tutvustab loetud raamatu autorit, sisu, tegelasi, probleeme, sõnumit ning võrdleb teost mõne teise teosega;

4) oskab loetut ümber jutustada eri konkreetsusastmes ja eri vaatepunktidest. Õppesisu Erinevad lugemisviisid: aeglane lugemine, kommenteeriv lugemine. Proosatekstide ja lüroeepiliste tekstide kompositsiooni eri tasandite analüüs. Mõtestatud ilmekas luulelugemine. Erinevad ümberjutustamise viisid: üksikasjalik, üldistav, fragmentaarne, varem kokku lepitud viisil. Isiklik suhtumine ümberjutustatavasse teksti. Oma arvamuse esitamine ja kaitsmine. Jutustamisel kahe või mitme žanrilt erineva teksti elementide sidumine.	4) oskab loetut ümber jutustada eri konkreetsusastmes ja eri vaatepunktidest. Õppesisu Erinevad lugemisviisid: aeglane lugemine, kommenteeriv lugemine. Proosatekstide ja lüroeepiliste tekstide kompositsiooni eri tasandite analüüs. Mõtestatud ilmekas luulelugemine. Erinevad ümberjutustamise viisid: üksikasjalik, üldistav, fragmentaarne, varem kokku lepitud viisil. Isiklik suhtumine ümberjutustatavasse teksti. Oma arvamuse esitamine ja kaitsmine. Jutustamisel kahe või mitme žanrilt erineva teksti elementide sidumine.	4) oskab loetut ümber jutustada eri konkreetsusastmes ja eri vaatepunktidest. Õppesisu Erinevad lugemisviisid: aeglane lugemine, kommenteeriv lugemine. Proosatekstide ja lüroeepiliste tekstide kompositsiooni eri tasandite analüüs. Mõtestatud ilmekas luulelugemine. Erinevad ümberjutustamise viisid: üksikasjalik, üldistav, fragmentaarne, varem kokku lepitud viisil. Isiklik suhtumine ümberjutustatavasse teksti. Oma arvamuse esitamine ja kaitsmine. Jutustamisel kahe või mitme žanrilt erineva teksti elementide sidumine.
Teksti mõtestamine, analüüs ja interpretatsioon, kujundlik **mõtlemine** Õpilane: 1) määrab teose põhiprobleemid ja idee; 2) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 3) leiab teoste võtmesündmused ja põhjuse tagajärje seosed; 4) iseloomustab teose tegelasi; 5) toob välja erinevad tegelaste karakteriseerimise viisid;	**Teksti mõtestamine, analüüs ja interpretatsioon, kujundlik** **mõtlemine** Õpilane: 1) määrab teose põhiprobleemid ja idee; 2) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 3) leiab teoste võtmesündmused ja põhjuse tagajärje seosed; 4) iseloomustab teose tegelasi; 5) toob välja erinevad tegelaste karakteriseerimise viisid;	**Teksti mõtestamine, analüüs ja interpretatsioon, kujundlik** **mõtlemine** Õpilane: 1) määrab teose põhiprobleemid ja idee; 2) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 3) leiab teoste võtmesündmused ja põhjuse tagajärje seosed; 4) iseloomustab teose tegelasi; 5) toob välja erinevad tegelaste karakteriseerimise viisid;

6) määrab autori suhtumise teose tegelastesse;	6) määrab autori suhtumise teose tegelastesse;	6) määrab autori suhtumise teose tegelastesse;

7) määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmustesse; 8) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 9) leiab kirjandusteostest kõnekujundeid/troope (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, litootes) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis; 10) kasutab kõnekujundeid oma tekstides. Õppesisu Teksti mõistmine ja tõlgendamine: võtmesõnade leidmine, tegelaste vaatepunkti väljaselgitamine, tekstis autoripositsiooni määramine jne Arutlemine teoses püstitatud teemal: isikliku arvamuse väljendamine teksti sisu ja struktuuri kohta, oma seisukohtade argumenteerimine ja kaitsmine teosele viidates ja seda tsiteerides Analüüs ja interpreteerimine. Teose liigendamine süžeelisteks fragmentideks, plaanide koostamine, teose erinevate süžeeliste funktsioonidega (kirjeldus, portree või psühholoogiline karakteristika, monoloogid ja dialoogid) episoodide väljaselgitamine, episoodide valimine varem kokkulepitud viisil Kirjandusteose struktuur. Süžee ja	7) määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmustesse; 8) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 9) leiab kirjandusteostest kõnekujundeid/troope (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, litootes) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis; 10) kasutab kõnekujundeid oma tekstides. Õppesisu Teksti mõistmine ja tõlgendamine: võtmesõnade leidmine, tegelaste vaatepunkti väljaselgitamine, tekstis autoripositsiooni määramine jne Arutlemine teoses püstitatud teemal: isikliku arvamuse väljendamine teksti sisu ja struktuuri kohta, oma seisukohtade argumenteerimine ja kaitsmine teosele viidates ja seda tsiteerides Analüüs ja interpreteerimine. Teose liigendamine süžeelisteks fragmentideks, plaanide koostamine, teose erinevate süžeeliste funktsioonidega (kirjeldus, portree või psühholoogiline karakteristika, monoloogid ja dialoogid) episoodide väljaselgitamine, episoodide valimine varem kokkulepitud viisil Kirjandusteose struktuur. Süžee ja	7) määrab autori suhtumise teoses kujutatud sündmustesse; 8) arutleb klassikaaslastega loetud teose üle, avaldab ja põhjendab oma arvamust; 9) leiab kirjandusteostest kõnekujundeid/troope (epiteet, võrdlus, metafoor, metonüümia, hüperbool, litootes) ning selgitab nende rolli kirjandustekstis; 10) kasutab kõnekujundeid oma tekstides. Õppesisu Teksti mõistmine ja tõlgendamine: võtmesõnade leidmine, tegelaste vaatepunkti väljaselgitamine, tekstis autoripositsiooni määramine jne Arutlemine teoses püstitatud teemal: isikliku arvamuse väljendamine teksti sisu ja struktuuri kohta, oma seisukohtade argumenteerimine ja kaitsmine teosele viidates ja seda tsiteerides Analüüs ja interpreteerimine. Teose liigendamine süžeelisteks fragmentideks, plaanide koostamine, teose erinevate süžeeliste funktsioonidega (kirjeldus, portree või psühholoogiline karakteristika, monoloogid ja dialoogid) episoodide väljaselgitamine, episoodide valimine varem kokkulepitud viisil Kirjandusteose struktuur. Süžee ja

kompositsioon, tegelaskonna struktuur, teksti stilistilised karakteristikud Proosateose kompositsioon. Kirjeldavad ja jutustavad	kompositsioon, tegelaskonna struktuur, teksti stilistilised karakteristikud Proosateose kompositsioon. Kirjeldavad ja jutustavad	kompositsioon, tegelaskonna struktuur, teksti stilistilised karakteristikud Proosateose kompositsioon. Kirjeldavad ja jutustavad

elemendid, nende roll. Põhjuse-tagajärje seosed proosajutustuses Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus. Proosaluuletus. Lüüriline miniatuur	elemendid, nende roll. Põhjuse-tagajärje seosed proosajutustuses Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus. Proosaluuletus. Lüüriline miniatuur	elemendid, nende roll. Põhjuse-tagajärje seosed proosajutustuses Eri žanris teoste kunstispetsiifika. Lühijutt. Novell. Jutustus. Ajalooline romaan/jutustus. Proosaluuletus. Lüüriline miniatuur

Loominguline tegevus ja esinemine Õpilane: 1) kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis, ning lühiarvamusi loetud teose kohta; 2) kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, väljendades oma seisukohti ja põhjendades neid näidetega alustekstist või igapäevaelust ning pidades silmas teksti sisu arusaadavust, korrektset vormistust ja õigekirjanõudeid; 3) esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotledes esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust; 4) koostab intervjuu; 5) koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. **Õppesisu** Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või	**Loominguline tegevus ja esinemine** Õpilane: 1) kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis, ning lühiarvamusi loetud teose kohta; 2) kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, väljendades oma seisukohti ja põhjendades neid näidetega alustekstist või igapäevaelust ning pidades silmas teksti sisu arusaadavust, korrektset vormistust ja õigekirjanõudeid; 3) esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotledes esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust; 4) koostab intervjuu; 5) koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. **Õppesisu** Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või	**Loominguline tegevus ja esinemine** Õpilane: 1) kirjutab eriliigilisi omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavas ja jutustavas vormis, ning lühiarvamusi loetud teose kohta; 2) kirjutab kirjandusteose põhjal arutleva kirjandi, väljendades oma seisukohti ja põhjendades neid näidetega alustekstist või igapäevaelust ning pidades silmas teksti sisu arusaadavust, korrektset vormistust ja õigekirjanõudeid; 3) esitab peast luule-, proosa- või draamateksti, taotledes esituse ladusust, selgust ning tekstitäpsust; 4) koostab intervjuu; 5) koostab ja esitab kirjandusteost tutvustava ettekande. **Õppesisu** Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või

luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine. Eri žanris ning erineva suunitlusega tekstide loomine: essee, kirjand, kirjandusteoste alusel loodud lavastuse ja filmi retsensioon, kõrvutades originaalteksti lavaversiooni või ekraniseeringu omaga. Kirjandusteose teksti n-ö tõlkimine teise kunstiliigi keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutlemiseks **7 класс**	luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine. Eri žanris ning erineva suunitlusega tekstide loomine: essee, kirjand, kirjandusteoste alusel loodud lavastuse ja filmi retsensioon, kõrvutades originaalteksti lavaversiooni või ekraniseeringu omaga. Kirjandusteose teksti n-ö tõlkimine teise kunstiliigi keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutlemiseks **8 класс**	luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine. Eri žanris ning erineva suunitlusega tekstide loomine: essee, kirjand, kirjandusteoste alusel loodud lavastuse ja filmi retsensioon, kõrvutades originaalteksti lavaversiooni või ekraniseeringu omaga. Kirjandusteose teksti n-ö tõlkimine teise kunstiliigi keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutlemiseks **9 класс**

1.Человеческая личность как основной объект творческого осмысления в литературе. Книга - ключ, помогающий человеку понять себя и других **2. Художественная специфика произведений различных жанров.** Эпические сказания. Былины. Эстонский народный эпос. Соотношение автора, повествователя и литературного героя в произведении **3.Автобиографическое повествование.** Соотношение автора, повествователя и литературного героя в произведении Л.Н.Толстой «Детство». Проблема милосердия и сострадания. Семья как средоточие/центр подлинных	1. **Литературное произведение как создание авторской воли, продукт писательской фантазии**. Соотношение автора, повествователя и героя в произведении. Взросление человека. Друзья и враги. Первые опыты познания себя. А.Пушкин «19 октября». Лицейское братство Лев Толстой «Отрочество», Оскар Лутс «Весна» (главы из повести) Взаимоотношения подростка со взрослыми и со сверстниками. Нравственные уроки взросления. В.Распутин «Уроки французского» **2.Лирический герой. Лирический сюжет. Поэт и гражданин** Пушкин А. «К Чаадаеву», «В Сибирь»	**1.Текст как художественное целое**. Эпоха – писатель – литературный герой – читатель. XX-XXI век. Персонаж художественного произведения и его прототип. Соотношение автора, повествователя и литературного героя в произведении: Ф.Ницше «Так говорил Заратустра» (отрывок) Максим Горький «Старуха Изергиль»» **2.Литературные направления и группировки в русской литературе начала XX века.** Эксперименты со словом. Обновление поэтического языка. Символизм, акмеизм, футуризм. Аллегория. Символ. Понятие поэтического цикла и книги стихов. А.Блок, В.Брюсов, К.Бальмонт, Н.Гумилев, А.Ахматова, Г.Иванов, В.Хлебников,

человеческих ценностей. Человек в кругу близких. Отношения внутри семьи. А.М. Горький «Детство» М.М.Зощенко «Ёлка» Ф.Туглас «Маленький Илимар» **4. Поэт и его творение. Лирический герой** А.С. Пушкин «Осень», Ф.И. Тютчев «Silentium!» М.Ю.Лермонтов «Гляжу на будущность с боязнью», Дебора Вааранди «Простые вещи» **5. Творчество как способ преображения мира. Поэт-пророк и поэт-гражданин** Пушкин «Пророк», Л. Койдула «Предсмертное слово – Эстонии» **6. Человек перед лицом истории.** М.Ю.Лермонтов «Песня про царя Ивана Васильевича...», В.Гюго «Отверженные»(отрывок)	К.Рылеев «Я ль буду в роковое время…» М.Лермонтов «Монолог», «Дума» **3. Сюжет литературного произведения. Композиция,** ее элементы. Описательные и повествовательные элементы, их роль. Способы характеристики персонажей. Выражение авторской позиции. А.Пушкин «Капитанская дочка» **4.Характеристика героя**. Определение сюжетных функций действующего лица, анализ взаимоотношений между персонажами. Речь действующих лиц (монолог и диалог). Определение сущности *основного конфликта произведения.* Н.Гоголь «Ревизор» **5. Романтический герой** М.Горький «Старуха Изергиль» **6.Истинные и мнимые ценности, выбор человека**. Ответственность человека за мир, в котором он живет. Познание мира как испытание. Справедливость и несправедливость. Э.Вильде «Их сын», А.Чехов «Пари» Р.Киплинг «Заповедь»	В.Маяковский, И Северянин И. Ильф, Е. Петров «Двенадцать стульев» (фрагменты). М.Зощенко «Аристократка **3.Реализм в литературе**. Человеческие судьбы в зеркале истории. Конфликт патриотического долга и личного счастья. Коллизия между общечеловеческими ценностями и тоталитарным государством. Новиков-Прибой «Цусима» (отрывок) Аверченко «Дюжина ножей в спину революции» (Избранные главы) Б.Лавренев «Сорок первый» (отрывок) А.Платонов «Песчаная учительница» В. Набоков «Случайность». Михаил Шолохов «Судьба человека» А. Солженицын «Как жаль», «Архипелаг ГУЛАГ» (отрывок) **4.Художественное пространство и время в поэтическом тексте. Герой в изменившемся мире.** В.Высоцкий «Баллада о борьбе» В.Цой «Перемен!»

7. Характеристика героя: социально культурная, психологическая, внешняя.	А.Сент-Экзюпери «Маленький принц» К.Паустовский «Телеграмма» **7. Человек и мир природы**	Е.Евтушенко «Людей неинтересных в мире нет» **5. Литературное произведение как создание авторской воли, продукт писательской фантазии. Научно-**

А.С.Пушкин «Песнь о вещем Олеге». Даниэль Дефо «Робинзон Крузо» **8.Личность и эпоха. Вневременные нравственные ценности.** Ермолай-Еразм «Повесть о Петре и Февронии» **Н.С.Лесков «Зверь»** О Генри «Гнусный обманщик В.Шекспир «Ромео и Джульетта» И.Бунин «Антоновские яблоки» (отрывок) **9. Особенности обрисовки действующих лиц в драматическом произведении. Классицизм**. Д.И. Фонвизин «Недоросль» Ж.-Б. Мольер «Мещанин во дворянстве». **10. Человек перед нравственным выбором.** А.С.Пушкин «Скупой рыцарь» Д.Лондон. «Белый клык»	В.Жуковский «Море», А.Пушкин «К морю», М.Лермонтов «Кавказ», Л.Толстой «Казаки» (фрагмент), А.Чехов «Степь» (фрагмент), Ф.Тютчев, А.Фет, Ю.Лийв «Как она невзрачна…» **Необходимость бережного отношения к природе.** Антон Таммсааре «Король и соловей» Тоомас Винт «Украденный лебедь» **8.Художественная специфика произведений различных жанров.** Стихотворения в прозе. И.Тургенев «Эгоист». Новелла Э.По «В смерти – жизнь». Басни. И.Крылов «Осел и соловей» **9. Личность и эпоха**. **История глазами писателя.** Человек и мир вокруг него. Честь и справедливость как главные ценности. Нравственное достоинство личности. Патриотизм и свободолюбие. Эдуард Борнхёэ «Мститель» (отрывки из повести) В.Скотт «Айвенго» **10. Взаимоотношения человека с окружающими людьми.** А.Пушкин «Станционный смотритель» Ф.М.Достоевский «Белые ночи»	**фантастический эксперимент.** М. Булгаков «Собачье сердце» (отрывок) А.Беляев «Человек-амфибия» (отрывок) Р.Брэдбери «Вельд» 6. **Взаимоотношения человека с окружающими людьми. Человек перед нравственным выбором.** А.Куприн «Юнкера»(Глава «Отец Михаил») Л.Андреев «Молодежь» А. Вампилов «Свидание» В. Аксенов «Победа». М. Унт «Прощай, Рыжий кот!» (отрывок) В.Тендряков «Ночь после выпуска» (Избранные главы) В.Токарева «Самый счастливый день» Л.Петрушевская «Глюк» А.Гавальда «35 кило надежды» (отрывок) Е.Мурашева «Класс коррекции» (электронный вариант чтения) А.Кушнер «Времена не выбирают»

Е.Шварц «Дракон» **Композиция** прозаического произведения, ее основные элементы: экспозиция, завязка,		

развитие действия, кульминация, развязка, эпилог. Толстой «После бала» **11.Взаимоотношения человека с окружающими людьми.** А.Платонов «Юшка», И.Бунин «Лапти», А.С.Грин «Алые паруса», В.Железников «Чучело» **12. Человек и интеллектуальные игры.** А. Конан Дойл «Пляшущие человечки»		